

SI 19 Sigtuna, Kv. Trädgårdsmästaren 9–10

Litteratur: H. Gustavson, *Arbetet vid Runverket*, Stockholm, i: *Nytt om runer 5* (1990, publ. 1991), s. 25; M. Roslund, *Runor – magi och meddelanden*, i: S. Tesch (utg.) *Makt och människor i kungens Sigtuna*. Sigtunautgrävningen 1988–90 (1990), s. 152; M. Åhlén, *Runfynd 1988*, i: *Fornvännen 85* (1990), s. 39; H. Gustavson, *Personnamn i inskrifterna på runföremålen från Sigtuna*. Namn på stort och smått. Vänskrift till Staffan Nyström den 11 december 2012 (2012), s. 112.

Äldre avbildning: M. Åhlén, a.a., s. 39.

Signum i Sannordisk runtextdatabas: U Fv1990;39B

Ett cylinderformat knivskaft av horn med runinskrift påträffades 1989 vid arkeologisk undersökning i kv. Trädgårdsmästaren 9–10 (Ruta A6:0. Fyndnummer 3627). Enligt fynddatabasen kommer skaftet från ruta A6:0 men har förts till fas 11. Därigenom har fyndet för närvarande inte någon stratigrafisk datering. Uppgiften i A. Wikström et al., *Fem stadsgårdar* (2011), s. 160, om att skaftet hör till fas 6 är felaktig.

Knivskaftets längd är 10 mm och i diameter 17 mm. Runhöjd 10 mm (4 u).

Fig. 1. Knivskaftet SI 19 från Kv. Trädgårdsmästaren 9–10. Foto Bengt A. Lundberg, Riksantikvarieämbetet.

Inskrift:

liku a knif

⁵

Lik(k)o(?) ā knīf.

»Lik(k)o(?) äger kniven.»

Till läsningen: Ristaren tycks först provisoriskt ha linjerat upp runorna och därefter med kraftigare knivdrag ha förtydligat dem. I några fall har linjen den andra gången inte hamnat i det tidigare spåret. Bistaven i 1 l och huvudstaven i 2 k skuren två gånger. Mellan 3 k och 4 u finns två oavsiktliga jack på platsen för ett skiljetecken. Dubbelsidig bistav i 5 a. Skiljetecken i form av ett kolon efter 5 a. 7 n har dubbelsidig bistav, skuren två gånger. Dubbla huvudstavar i 8 i. Lågt ansatta bistavar i 9 f.

Texten är typisk för inskrifter på bruksföremål, som anger vem som är ägaren. Marit Åhlén (1990, s. 40 f.) påpekar att runföljden **liku** för ägarens namn i nominativ knappast kan återge ett nordiskt namn eller en kortform av ett sådant. Hon uppfattar snarare namnet som västgermanskt (frisiskt). Inskrifterna på runstenarna U 379 och U 391 i Sigtuna visar att frisiska köpmän har vistats i Sigtuna under första hälften av 1000-talet. Namnet på skaf-

Runristade lösföremål från Sigtuna

SI 19 Kv. Trädgårdsmästaren 9–10

tet kan vara ett kortnamn *Lik(k)o* av något tvåledat namn med förleden *Lik-* eller *Lig-*. Runföljden **liku** kan också förstås som en kortform till namn på *Ling-*. Det finns också andra frisiska namn och kortnamn som kan vara tänkbara. Vid ett seminarium vid Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet i maj 2011 påpekades att **liku** också kan förstås som ett kvinnonamn *Lik(n)øy*. Förleden skulle kunna svarar mot det fornvästnordiska *likn* f. 'barmhärtighet, nåd, tröst, hjälp' som förekommer som förled i ett flertal personnamn.

Detta dokument ingår i en digital utgåva av runristade lösföremål från Sigtuna. Dessa publiceras fritt tillgängliga på Internet.

Texten är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter eller känner till källor som inte har utnyttjats är du välkommen att meddela författaren dessa på nedanstående e-postadress.

Författare: Helmer Gustavson
Kontakt: magnus.kallstrom@raa.se

Riksantikvarieämbetet
Box 1114, 621 22 Visby
Tel. 08-5191 8000, Fax 08-660 7284
www.raa.se